

Beslut om Riktlinjer för bokslutsenheterens nivå på balanserad kapitalförändring

Beslut

Universitetsstyrelsen beslutar att "Riktlinjer för bokslutsenheterens nivå för balanserad kapitalförändring" ska träda i kraft den 1 januari 2022 och tillämpas från och med årsbokslut 2021 (se bilaga).

Första årets tillämpning (efter årsbokslut 2021) avseende hantering av kapital som överstiger det övre gränsvärdet sker med halverade belopp för att skapa förutsättningar för en förankrad verksamhetsplanering. Det halverade beloppet första året gäller för såväl omföring från institution till universitetet centralt som för överföring från avdelning på institution till institutionen centralt.

Beslutet ersätter tidigare riktlinjer för bokslutsenheterens nivå på balanserad kapitalförändring beslutad av universitetsstyrelsen den 22 april 2015, dnr LiU-2013-00528.

Beslutet ska föras in i LiU:s regelsamling.

Skäl till beslut

Balanserad kapitalförändring består av ackumulerade överskott respektive underskott från tidigare år och är den del av myndighetskapitalet som är möjlig att disponera av verksamheten. Myndighetens balanserade kapital står normalt sett till myndighetens förfogande och finns bokförd på respektive projekt i verksamheten. Under senare år har universitetets balanserade kapital ökat och uppgår efter bokslut 2020 till 1 026 mnkr, vilket motsvarar 24 procent av omsättningen av intäkter för år 2020. Utbildningsdepartementet påtalade vid myndighetsdialogen den 28 april 2021 att nivån är förhållandevis hög.

Nuvarande riktlinjer för balanserad kapitalförändring anger rimliga nivåer för balanserad kapitalförändring som institutioner, fakulteter och övriga enheter (här kallade för bokslutsenheter) ska sträva efter att inrymmas inom. Riktlinjerna föranleder ingen åtgärd när det balanserade kapitalet överstiger de angivna nivåerna.

De reviderade riktlinjerna för balanserad kapitalförändring kommer att medföra att om bokslutsenhetens balanserade kapitalförändring överstiger angivna nivå efter årsbokslut, kommer delar av kapitalet att överföras till universitetet centralt. Syftet är att kunna prioritera och omfördela resurser till strategiska satsningar inom LiU. Exempel på universitetsgemensamma strategiska satsningar kan vara utbildningsstödjande åtgärder, såsom digitalisering och pedagogiska verktyg i undervisningen. Inom forskningsverksamheten ses behov av strategiska satsningar inom infrastruktur och open access. Ytterligare en åtgärd som kan komma ifråga är universitetsövergripande finansiering för att möjliggöra att yngre forskare kan etablera sig som framtidens självständiga forskningsledare.

På motsvarande sätt kommer det balanserade kapitalet för en avdelning inom en institution att hanteras: det balanserade kapital som överstiger angivna nivåer för avdelningen kommer att överföras till institutionen centralt och disponeras till verksamhet inom institutionen enligt den egna institutionens behov.

Riktlinjerna för balanserad kapitalförändring syftar till att ge stöd för verksamhetsstyrning, ge förutsättningar för effektivt resursutnyttjande samt för att skapa incitament för att prioritera och omfördela resurser.

Handläggningen av beslutet

Beslut i detta ärende har fattats av universitetsstyrelsen vid dess sammanträde denna dag, efter föredragning av planerings- och ekonomidirektören Agneta Frode Blomberg. I beslutet har deltagit ordföranden Lena Sommestad, universitetets rektor Jan-Ingvar Jönsson och övriga ledamöterna Jonas Bjelfvenstam, Dilsa Demirbag-Sten, Mats Fahlman, Dan Jangblad, Linus Ohlsson, Beatrice Ronsten, Staffan Sarbäck, Stig Slørdahl, Susanne Thedéen, Elin Wihlborg och Simon Ågren. Vidare har närvarat prorektor Margareta Bachrack Lindström, internrevisionschefen Leif Blomberg, doktoranden Tobias Karlsson, kommunikationsdirektören Mariethe Larsson, styrelsens sekreterare Jenny Ljung, personalföreträdarna Krzysztof Marciniak och Jenny Ählström, samt universitetsdirektören Kent Waltersson.

Ärendet har varit föremål för samverkan med de lokala fackliga organisationerna. Redaktionen för regelsamlingen har granskat beslutets form.

Lena Sommestad

Agneta Frode Blomberg

Riktlinjer för bokslutsenheternas nivå på balanserad kapitalförändring

1 Bakgrund

Balanserad kapitalförändring består av ackumulerade överskott respektive underskott från tidigare år och är den del av myndighetskapalet som är möjlig att disponera av verksamheten. Myndighetens balanserade kapital står normalt sett till myndighetens förfogande. I den balanserade kapitalförändringen ingår inte oförbrukade bidrag, de hanteras på särskilt sätt, och inte heller holdingbolagets verksamhet ingår.

Riktlinjerna för balanserad kapitalförändring syftar till att ge stöd för verksamhetsstyrning samt för att skapa incitament att prioritera och omfördela resurser.

Den balanserade kapitalförändringen finns bokförd på respektive projekt men nedanstående gränsvärden gäller primärt per bokslutsenhet men även sekundärt per avdelning. Balanserad kapitalförändring som i redovisningen inte är fördelat på verksamhetsgrenarna forskning eller grundutbildning fördelas lika på dessa båda verksamhetsgrenar.

Uppdragsutbildning omfattas inte av riktlinjerna, då särskild rutin för balanserad kapitalförändring för den verksamheten finns framtagna.

Bokslutsenhet 24 LiU gemensamt, där universitets resterande balanserade kapitalförändring samlas, berörs inte av riktlinjerna.

2 Övre gränsvärde för den balanserade kapitalförändringen

För **institutioner** (inkl bokslutsenhet 23 centrumbildningar) ska det balanserade kapitalet inte överstiga 20 procent för forskning respektive 10 procent för grundutbildning av bokslutsenhetens omsättning av intäkter¹. För institutionernas samtliga avdelningar gäller 40 procent för forskning respektive 20 procent för utbildning av avdelningens omsättning av intäkter.

---

¹ Omsättning av intäkter avser alla bokförda intäkter under året: anslag, bidrag, avgifter samt finansiella intäkter.

För **fakulteter** ska den balanserade kapitalförändringen inte överstiga 10 procent för forskning respektive 5 procent för grundutbildning av bokslutsenhetens omsättning av intäkter².

För **övriga bokslutsenheter** ska kapitalet inte överstiga 5 procent av bokslutsenhetens omsättning av intäkter.

Om **bokslutsenheten** efter årsbokslut har ett högre balanserat kapital än angivna övre gränsvärden kommer 10 procent av den överstigande delen överförs till universitetet centralt (enhet 24). Syftet är att kunna prioritera och omfördela resurser till strategiska satsningar inom LiU.

Om en **avdelning** på en institution efter årsbokslut har ett högre balanserat kapital än angivna övre gränsvärden kommer 20 procent av den överstigande delen överförs till institutionen centralt och disponeras till verksamhet inom institutionen enligt beslut av prefekten^{3 4}.

3 Undre gränsvärde för den balanserade kapitalförändringen

För **samtliga bokslutsenheter** ska det balanserade kapitalet inte understiga minus 5 procent av bokslutsenhetens omsättning, varken för forskning eller för grundutbildning.

Om bokslutsenheten efter bokslut visar avvikelse från det undre gränsvärdet ska den senast den 1 april efter bokslutsåret inkomma med en åtgärdsplan till rektor. Åtgärdsplanen ska beskriva vilka beloppssatta åtgärder som kommer att vidtas för att den balanserade kapitalförändringen ska hamna inom gränsvärdet inom en rimlig tidsperiod. Åtgärdsplanen ska ha bäring på LiU:s och den egna bokslutsenhetens strategiska prioriteringar och beakta den samlade verksamheten och ekonomin.

---

² För fakulteterna räknas anslag som de belopp som finns i universitetsstyrelsens budgetbeslut (takbelopp för grundutbildning respektive anslag och strategiska satsningar för forskning). Utöver dessa ingår i förekommande fall bokförda intäkter av bidrag, avgifter och finansiella intäkter i fakultetens omsättning av intäkter.

³ Verksamhet märkt som stödverksamhet i redovisningen undantas.

⁴ Eventuell fakultetsmärkning i redovisningen behålls vid överföringen.

Signature page

This document has been electronically signed
using eduSign.

eduSign